

Η σημασία της κοινωνικής πολιτικής και οι κοινωνικές δαπάνες στις περιόδους 1990-1993, 1994-2001

Α. Οι κοινωνικές δαπάνες ως ποσοστό του ΑΕΠ.

Οι κοινωνικές δαπάνες ως ποσοστό του ΑΕΠ, αποτελούν μια μέτρηση της 'εθνικής προσπάθειας για κοινωνική πολιτική', αφού μετράνε ποιο τμήμα της συνολικής παραγωγής αφιερώνεται σε κοινωνικούς σκοπούς. Από τα στοιχεία προκύπτουν τα εξής:

- Το 1999 οι κοινωνικές δαπάνες στην Ελλάδα ανέρχονταν στο 25,5% του ΑΕΠ (9,77 τρις). **Άρα η κοινωνική προστασία έχει ξεπεράσει το ένα τέταρτο του ΑΕΠ.** Το 2000 οι κοινωνικές δαπάνες ξεπέρασαν το 10,7 τρις. δρχ και ανέρχονται στο 26% του ΑΕΠ.
- Η απόσταση που χωρίζει την Ελλάδα από τον κοινοτικό μέσο όρο συνεχώς μειώνεται: ενώ το 1993 ήταν 6,8 ποσοστιαίες μονάδες, το 1999 είναι μόλις 2,1 μονάδες. Η απόσταση έχει μειωθεί κατά τα δύο τρίτα (κατά 4,7 ποσοστιαίες μονάδες).
- Η Ελλάδα έρχεται το 1999 *πρώτη* ανάμεσα στις χώρες του Νότου, αφού ξεπέρασε και την Ιταλία. Ως ποσοστό του ΑΕΠ η Ελλάδα ξεοδεύει 28% περισσότερο από την Ισπανία, και 23% περισσότερο από τον μέσο όρο των χωρών συνοχής.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ: τα στοιχεία EUROSTAT						
ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΩΣ (%) ΤΟΥ ΑΕΠ						
	1990	1993	1996	1997	1998	1999
"Χώρες Βορρά"						
<i>Βέλγιο</i>	26.4%	29.5%	28.7%	28.1%	28.2%	28.2%
<i>Δανία</i>	28.7%	31.9%	31.4%	30.4%	29.9%	29.4%
<i>Γερμανία</i>	25.4%	28.4%	30.0%	29.5%	29.3%	29.6%
<i>Γαλλία</i>	27.9%	30.7%	31.0%	30.8%	30.5%	30.3%
<i>Λουξεμβούργο</i>	22.1%	23.9%	24.0%	22.9%	22.4%	21.9%
<i>Ολλανδία</i>	32.5%	33.6%	30.1%	29.4%	28.5%	28.1%
<i>Αυστρία</i>	26.7%	28.9%	29.6%	28.8%	28.3%	28.6%
<i>Φινλανδία</i>	25.1%	34.6%	31.6%	29.3%	27.2%	26.7%
<i>Σουηδία</i>	33.1%	38.6%	34.5%	33.6%	33.2%	32.9%
<i>Αγγλία</i>	23.0%	29.1%	28.3%	27.7%	27.2%	26.9%
ΜΟ 'Βορρά'	27.1%	30.9%	29.9%	29.1%	28.5%	28.3%
"Χώρες Συνοχής"						
<i>Ισπανία</i>	19.9%	24.0%	21.8%	21.1%	20.6%	20.0%
<i>Ιρλανδία</i>	18.4%	20.2%	17.8%	16.7%	15.5%	14.7%
<i>Ιταλία</i>	24.7%	26.4%	24.8%	25.5%	25.0%	25.3%
<i>Πορτογαλία</i>	15.2%	20.7%	21.3%	21.6%	22.4%	22.9%
ΕΛΛΑΔΑ	22.9%	22.0%	22.9%	23.3%	24.3%	25.5%
ΜΟ Συνοχής (Εκτός Ελλάδος)	19.6%	22.8%	21.4%	21.2%	20.9%	20.7%
ΕΕ-15	25.5%	28.8%	28.5%	28.0%	27.6%	27.6%
Διαφορά ΕΛΛ - ΕΕ	2,6%	6,8%	5,6%	4,7%	3,3%	2,1%

Πηγή: Eurostat Statistics in Focus, Φεβρουάριος 2002

Β. Κοινωνικές δαπάνες σε απόλυτους όρους.

Το ποσό που δαπανάται σε απόλυτους όρους, δηλαδή σε ευρώ ανά κάτοικο μετρά το ύψος της κοινωνικής προστασίας, χωρίς να λάβουμε υπόψη τις δυνατότητες χρηματοδότησης της οικονομίας. Αποτελεί δηλαδή μέτρηση της **'πραγματικής κοινωνικής σύγκλισης'** σε απόλυτους όρους.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2:						
Πορεία Κοινωνικής σύγκλισης						
Σχέση κοινωνικής δαπάνης κατά κεφαλή σε μονάδες αγοραστικής δύναμης, Ελλάδα και ΕΕ						
		1993	1996	1997	1998	1999
Ελλάδα ως ποσοστό	ΕΕ-15	51.0%	52.9%	56.0%	59.6%	63.0%
Ελλάδα ως ποσοστό	Ιταλία	52.5%	56.9%	58.1%	62.8%	66.2%
Ελλάδα ως ποσοστό	Ισπανία	80.8%	88.9%	94.1%	100.2%	106.8%

Από τα στοιχεία προκύπτουν τα εξής:

- Η Ελλάδα έρχεται δεύτερη στην ομάδα των χωρών συνοχής, πίσω από την Ιταλία. Αυτό σημαίνει ότι σε απόλυτο ύψος κοινωνικής δαπάνης ανά κάτοικο προηγείται από την Πορτογαλία, Ισπανία, και Ιρλανδία, παρ' ότι δεν είναι πλουσιότερη γενικά.
- Η απόσταση από τον κοινοτικό μέσο όρο μειώνεται, με γρήγορους ρυθμούς. Ενώ το 1996 η Ελλάδα βρισκόταν στο 52,9% του κοινοτικού μέσου όρου, το 1999 είναι στο 63%.
- Σε σχέση με την Ισπανία, ενώ το 1993 η Ελλάδα υστερούσε κατά 20%, τώρα την ξεπερνά κατά 7%.
- Το μεγαλύτερο τμήμα της προόδου σημειώθηκε μεταξύ 1996 και 1999. Η αύξηση σε πραγματικούς όρους κατά κεφαλήν ήταν 25% 1996-1999, ενώ μόλις 8% στην περίοδο 1993-1996.
- Η Ελλάδα έρχεται πρώτη σε όλη την ΕΕ στην πραγματική αύξηση του επιπέδου κοινωνικής προστασίας κατ' άτομο: 25% αύξηση έναντι 5% του μέσου όρου και 4% της Ισπανίας.

Αν συγκρίνουμε τους ρυθμούς μεταβολής των δαπανών για κοινωνική προστασία ανά κάτοικο σε Μονάδες Αγοραστικής Δύναμης (ΜΑΔ) με τον αντίστοιχο ρυθμό μεταβολής για την ΕΕ έχουμε μια μέτρηση του αν υπάρχει κοινωνική σύγκλιση ή απόκλιση. Αν η Ελληνική αύξηση υπολείπεται της ευρωπαϊκής, τότε υπάρχει απόκλιση (η απόσταση που μας χωρίζει από την ΕΕ μεγαλώνει) και αν την υπερβαίνει, τότε υπάρχει σύγκλιση.

Τι λένε τα στοιχεία της Eurostat;

**Πίνακας 3: Πραγματική σύγκλιση;
Μεταβολές στην κοινωνική προστασία ανά κάτοικο σε ΜΑΔ¹**

	90-93	93-96	96-99
Βέλγιο	30,5%	11,9%	11,9%
Δανία	26,6%	26,6%	7,4%
Γερμανία	18,6%	19,2%	9,2%
Γαλλία	19,2%	11,5%	9,4%
Λουξεμβούργο	39,4%	7,9%	11,9%
Ολλανδία	16,3%	6,3%	16,2%
Αυστρία	26,8%	17,3%	11,7%
Φινλανδία	31,4%	19,7%	2,6%
Σουηδία	19,4%	7,3%	10,1%
Ην. Βασίλειο	31,9%	12,7%	14,0%
Ισπανία	36,4%	6,2%	6,8%
Ιρλανδία	31,8%	17,6%	13,1%
Ιταλία	16,8%	6,7%	16,1%
Πορτογαλία	50,0%	31,6%	28,8%
ΕΛΛΑΔΑ	8,3%	29,8%	29,2%
ΕΕ-15	23,5%	13,2%	11,8%
Διαφορά ΕΜ-ΕΕ15	-15,2%	+16,6%	+17,4%

Πηγή: EUROSTAT, *European social statistics, Social Protection, Expenditure and receipts 1980-99* και *NewCronos database*.

- Από το 1990 ως το 1993 η Ελλάδα απόκλινε από το Ευρωπαϊκό μέσο όρο κατά 15%. Ανάμεσα στις χώρες της ΕΕ είχε την *χαμηλότερη* άνοδο.
- Από το 1993 και μετά υπάρχει **σαφέστατη κοινωνική σύγκλιση** (+16% και +17%).
- Από το 1996 και μετά η Ελλάδα έχει την *υψηλότερη* άνοδο από κάθε χώρα της ΕΕ.

Η προτεραιότητα που αποδίδει η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, αλλά και η Ελληνική κοινωνία συνολικότερα στην κοινωνική πολιτική αποτυπώνεται στην πορεία των κοινωνικών δαπανών. Η συγκριτική πορεία των δαπανών στην Ελλάδα όπως αποτυπώνεται με τρόπο απόλυτα συγκρίσιμο μεταξύ των κρατών μελών είναι ένδειξη των κοινωνικών προτεραιοτήτων της πολιτικής μας.